Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0065

A dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés – 2022–2024-es jelentés

Az Európai Parlament 2026. március 10-i állásfoglalása a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről – a 2022–2024 közötti időszakra vonatkozó jelentés (2025/2137(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 1., 9., 10., 11. és 16. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 15. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta), és különösen annak 41. és 42. cikkére,

– tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1],

– tekintettel a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek az uniós intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló, 2006. szeptember 6-i 1367/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2],

– tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2008. április 30-i bizottsági javaslatra (COM(2008)0229),

---

1 HL L 145., 2001.5.31., 43. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj.

2 HL L 264., 2006.9.25., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj.

– tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2011. március 21-i bizottsági javaslatra (COM(2011)0137),

– tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2011. december 15-i európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló első olvasatbeli álláspontjára[3],

– tekintettel „A Bizottság 2025. évi munkaprogramja” című, 2025. február 11-i bizottsági közleményre (COM(2025)0045) és annak mellékleteire, valamint az abban kifejezett azon szándékára, hogy visszavonja az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet módosítására irányuló COM(2011)0137 és COM(2008)0229 javaslatokat,

– tekintettel a Bizottság eljárási szabályzatának megállapításáról és a C(2000) 3614 határozat módosításáról szóló, 2024. december 4-i (EU) 2024/3080 bizottsági határozatra[4],

– tekintettel az uniós intézmények átláthatóságáról, elszámoltathatóságáról és feddhetetlenségéről szóló, 2017. szeptember 14-i állásfoglalására[5],

– tekintettel az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[6],

– tekintettel a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2021. február 10-i állásfoglalására[7],

– tekintettel „A dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről – a 2019–2021 közötti időszakra vonatkozó éves jelentés” című, 2023. július 13-i állásfoglalására[8],

---

3 HL C 168. E, 2013.6.14., 159. o.
4 HL L, 2024/3080, 2024.12.5., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj.
5 HL C 337., 2018.9.20., 120. o.
6 HL L 305., 2019.11.26., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
7 HL C 465., 2021.11.17., 54. o.
8 HL C, C/2024/4014, 2024.7.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.

– tekintettel a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés iránti kérelmek Európai Bizottság általi elbírálásához szükséges időről szóló, 2024. március 14-i állásfoglalására[9],

– tekintettel az Európai Unió Bírósága (EUB), valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) ítélkezési gyakorlatára,

– tekintettel a Törvényszék T-689/21. sz., Auken és társai kontra Bizottság ügyben, valamint a T-761/21. sz., Courtois és társai kontra Bizottság ügyben hozott 2024. július 17-én ítéleteire[10],

– tekintettel a Törvényszék T-36/23. sz., Stevi és a New York Times kontra Bizottság ügyben hozott 2025. május 14-i ítéletére[11],

– tekintettel az európai ombudsman jelentéseire és határozataira, különösen az OI/2/2022/OAM sz. különjelentésre[12] és az 1316/2021/MIG ügyben[13] és 1499/2021/SF ügyben[14] hozott határozatokra,

– tekintettel eljárási szabályzata 122. cikkének (7) bekezdésére és 149. cikkére,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A10-0011/2026),

A. mivel az uniós szerződések minden polgár számára garantálják a demokratikus részvételhez és az átlátható döntéshozatalhoz való

---

9 HL C, C/2024/6560, 2024.11.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6560/oj.

10 A Törvényszék T-689/21. sz., Auken és társai kontra Bizottság ügyben, T-689/21, ECLI:EU:T:2024:476, valamint a T-761/21. sz., Courtois és társai kontra Bizottság ügyben, ECLI:EU:T:2024:477, hozott 2024. július 17-én ítéletei.

11 A Törvényszék 2025. május 14-i ítélete, Stevi és a The New York Times kontra Bizottság, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

12 Európai ombudsman, „Az európai ombudsman különjelentése az Európai Bizottság által a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés iránti kérelmek elbírálására fordított idővel kapcsolatos stratégiai vizsgálatában (OI/2/2022/OAM)”, 2023. szeptember 21.

13 Európai ombudsman, „A Bizottság elnöke és egy gyógyszeripari vállalat vezérigazgatója között egy COVID-19 elleni oltóanyag beszerzésével kapcsolatban váltott szöveges üzenetekhez való nyilvános hozzáférés biztosításának az Európai Bizottság általi megtagadása (1316/2021/MIG ügy)”, 2022. július 12.

14 Európai ombudsman, „Határozat a digitális piacokról szóló jogszabály tervezetéről folytatott tárgyalásokkal kapcsolatos dokumentumokhoz való teljes körű, nyilvános hozzáférés biztosításának az Európai Unió Tanácsa általi megtagadásáról”, 2022. június 27. (1499/2021/SF).

jogot, előírva az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek számára, hogy biztosítsák a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést; mivel a dokumentumokhoz való hozzáférés ezen, a Szerződések és a Charta által védett alapvető joga lehetővé teszi a polgárok általi hatékony ellenőrzést[15], és ezért azt proaktív módon kell gyakorolni;

B. mivel az EUB megerősítette, hogy a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés a részvételi demokrácia alapvető részét képezi; mivel megállapította, hogy a jogalkotási tevékenységek során felhasznált információk nyilvánosság általi ellenőrzése a demokratikus hatáskörök megfelelő működésének és a demokratikus jogok gyakorlásának előfeltétele; mivel az EUB azt is hangsúlyozta, hogy az átláthatóság a jogalkotási folyamat szerves részét képezi, és hogy a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni;

C. mivel az 1049/2001/EK rendelet elismeri, hogy különösen fontos a dokumentumokhoz való szélesebb körű hozzáférés azokban az esetekben, amikor az intézmények jogalkotói minőségükben járnak el, és hangsúlyozza a jogalkotási dokumentumokhoz való közvetlen hozzáférés különös szükségességét;

D. mivel a polgárok jogosan várják el a hatóságoktól az átláthatóságot, a hatékonyságot és az elszámoltathatóságot, és az uniós intézményeknek, szerveknek, hivataloknak és ügynökségeknek világos és érthető módon kell reagálniuk ezekre az elvárásokra; mivel az EU működésében és döntéshozatali folyamataiban a nyitottság és a jó kormányzás elengedhetetlen a polgárok Unióba vetett bizalmának kiépítéséhez, és a közigazgatás fokozott legitimációjának, hatékonyságának és elszámoltathatóságának biztosításához; mivel a nyitottság és az átláthatóság elveinek nemcsak a döntéshozatali folyamatban kell érvényesülniük, hanem a szövegek elkészítésének módjában is;

E. mivel a megbízható és pontos információkhoz való, kellő időben történő hozzáférés elengedhetetlen a félretájékoztatással szembeni védelemhez és a dezinformáció terjedése elleni hatékony küzdelemhez; mivel az ilyen hozzáférés biztosításának késedelme aláássa ezt a folyamatot;

F. mivel az Unió a képviseleti demokrácián alapul, és a nyilvánosság általi szigorú ellenőrzés és a polgárok jó kormányzásban való érdemi részvételének lehetővé tétele érdekében intézményeinek, szerveinek,

---

15 Az EUSZ 10. cikkének (3) bekezdése, a preambulum tizenharmadik preambulumbekezdésével, az EUSZ 1. cikkének (2) bekezdésével és 9. cikkével, valamint az EUMSZ 15. cikkével összefüggésben értelmezve.

hivatalainak és ügynökségeinek tiszteletben kell tartaniuk az átláthatóság és a feddhetetlenség legmagasabb szintű normáit;

G. mivel az európai ombudsman alapvető szerepet játszott a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés biztosításában, többek között az OI/2/2022/OAM. sz. különjelentésben foglalt ajánlások révén; mivel az uniós intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy az európai ombudsman továbbra is hatékonyan betölthesse ezt a szerepet;

H. mivel az európai ombudsmannak a különjelentésben felvázolt stratégiai vizsgálata rendszerszintű és jelentős késedelmeket tárt fel a Bizottság részéről, különösen a megerősítő kérelmek (a kérelmezők által benyújtott, a Bizottság első válaszának felülvizsgálatára irányuló kérelmek) kezelése terén, miután a Bizottság kezdetben megtagadta a polgárok számára a dokumentumokhoz való hozzáférést;

I. mivel az 1499/2021/SF. számú ügyben az ombudsman egyértelműen megállapította, hogy hivatali visszásságnak minősül, hogy a Tanács megtagadta a nyilvánosság teljes körű hozzáférését a jogalkotási tárgyalásokkal kapcsolatos dokumentumokhoz;

J. mivel a dokumentumokhoz való hozzáférés engedélyezésére vagy megtagadására rendelkezésre álló, az 1049/2001/EK rendelet 7. cikke szerinti 15 napos határidő be nem tartása semmilyen szankciót nem von maga után;

K. mivel az 1049/2001/EK rendelet elismeri, hogy különösen fontos a dokumentumokhoz való széles körű hozzáférés azokban az esetekben, amikor az intézmények jogalkotói minőségükben járnak el, és hangsúlyozza a jogalkotási dokumentumokhoz való közvetlen hozzáférés biztosításának szükségességét;

L. mivel 2021 májusában egy újságíró hozzáférést kért bizonyos dokumentumokhoz, többek között a Bizottság elnöke és a Pfizer közötti szöveges üzenetekhez, de a Bizottság kijelentette, hogy a nyilvántartásra vonatkozó belső szabályok alapján nem rendelkezik ilyen dokumentumokkal; mivel aggodalomra ad okot, hogy a Bizottság hogyan kezelte az ügyet; mivel az európai ombudsman megállapította, hogy a Bizottság e a válasza hivatali visszásságnak minősül, és az ügy nyomán számos ajánlást terjesztett elő, többek között a szöveges üzenetek rögzítésének módjára vonatkozóan, és az 1049/2001/EK rendelet szerinti nyilvános hozzáférésre vonatkozó kötelezettségekkel összhangban újabb keresést javasolt; mivel a Törvényszék 2025. május 14-én megsemmisítette a Bizottság azon határozatát, hogy visszatartja a szöveges üzeneteket; mivel a

Törvényszék szerint a Bizottság nem adott hihető magyarázatot arra, hogy miért nincsenek birtokában az üzenetek[16];

M. mivel az 1049/2001/EK rendelet értelmében a szöveges üzenetek akkor minősülnek „dokumentumnak”, ha azok egy intézmény hatáskörébe tartozó politikákkal, tevékenységekkel vagy döntésekkel kapcsolatos ügyekre vonatkoznak, mivel a „dokumentum” bármely tartalom lehet, függetlenül az adathordozójától (papír, elektronikus forma vagy hang-, kép- vagy audiovizuális felvétel); mivel ez nem jelenti azt, hogy minden váltott szöveges üzenetet nyilvántartásba kell venni és hozzáférhetővé kell tenni, hanem csak azokat, amelyek az Unió politikáival, tevékenységeivel vagy döntéseivel kapcsolatosak; mivel a Bizottság továbbra is megtagadhatja az ezekhez való teljes körű nyilvános hozzáférést, amennyiben az 1049/2001/EK rendeletben foglalt kivételek valamelyike, például a kereskedelmi érdek védelme, alkalmazandó;

N. mivel 2025. október 6-án a Bizottság a Hivatalos Lapban (C/2025/5423) közzétette a jogalkotási javaslatok – különösen a COM(2011)0137 és a COM(2008)0229 – hivatalos visszavonását, amelyek célja a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet módosítása volt a Lisszaboni Szerződés és az Európai Unió Alapjogi Chartája hatálybalépésének fényében, arra hivatkozva, hogy a 2011 óta évekig tartó jogalkotási patthelyzetet követően semmilyen megállapodás nem várható; mivel ez a folyamatos patthelyzet aggályokat vet fel azzal kapcsolatban, hogy a 2001. évi keretre való támaszkodás a modern intézményi és technológiai környezetben önmagában már nem feltétlenül elegendő az uniós dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés jogának hatékony megerősítéséhez;

O. mivel a mesterségesintelligencia-technológiák gyors fejlődése lehetőségeket és kihívásokat is jelent az információk pontosságának és átláthatóságának biztosítása terén az Unión belül és annak intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei számára, miközben a megfelelően megtervezett és irányított MI-rendszerek segíthetnek a félretájékoztatás és a dezinformáció felderítésében és enyhítésében, valamint az elszámoltathatóság előmozdításában, feltéve, hogy alkalmazásuk teljes mértékben tiszteletben tartja az alapvető jogokat, előmozdítja az elszámoltathatóságot és fenntartja a magas szintű átláthatósági normákat a közbizalom fenntartása és a demokratikus kormányzás megerősítése érdekében;

P. mivel a játékok biztonságára vonatkozó műszaki szabványokhoz való hozzáférést kérő nonprofit szervezetek kérelmére vonatkozó C-

---

16 A T-36/23. sz. Stevi és The New York Times kontra Bizottság ügy, sajtóközlemény: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2025-05/cp250060hu.pdf.

588/21 P. sz. ügyben[17] a Bíróság kimondta, hogy a Bizottságnak el kellett volna ismernie az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (2) bekezdése szerinti nyomós közérdek fennállását, amely indokolja az ilyen harmonizált szabványok hozzáférhetővé tételét;

1. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy az átláthatóság és a dokumentumokhoz való hozzáférés az uniós jog szerinti alapvető jog, amely elengedhetetlen a polgárok átlátható, demokratikus, elszámoltatható és érdemi részvételének biztosításához;

Éves jelentések a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről

2. megjegyzi, hogy 2024-ben a Bizottság a felülvizsgált eljárási szabályzat elfogadásával módosította átláthatósági keretrendszerét, megkísérelve egyértelművé tenni az 1049/2001/EK rendelet szerinti dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó szabályokat; hangsúlyozza, hogy egyes érdekelt felek aggodalmukat fejezték ki a felülvizsgált szabályokkal, különösen annak meghatározásával kapcsolatban, hogy mi minősül „dokumentumnak”, a dokumentumok nyilvántartásba vételére vonatkozó kötelezettség alóli további kivételekkel vagy a közzététel megtagadására vonatkozó vélelmekkel, e fogalommeghatározásnak és e kivételeknek és vélelmeknek az EUB állandó ítélkezési gyakorlatának való megfelelésével, valamint azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy ezek aláásnák az átláthatóságot, ami visszalépést jelentene, és aláásná az 1049/2001/EK rendelet egységes alkalmazását is;

3. megjegyzi, hogy 2024-ben a Bizottság 6 938 eredeti hozzáférési kérelmet és 641 megerősítő kérelmet kapott a dokumentumokhoz, ami a megerősítő kérelmek esetében 7%-os növekedést jelent 2023-hoz képest[18]; megjegyzi, hogy 2023-ban a Bizottság 7 274 eredeti hozzáférési kérelmet és 599 megerősítő kérelmet kapott a dokumentumokhoz, ami a megerősítő kérelmek esetében 43%-os növekedést jelent 2022-höz képest[19]; megjegyzi, hogy 2022-ben a Bizottság 7 410 eredeti hozzáférési kérelmet és 418 megerősítő

---

17 A Bíróság 2024. március 5-i ítélete, Public.Resource.Org és Right to Know kontra Bizottság és társai, C-588/21 P. sz. ügy, ECLI:EU:C:2024:201.

18 A Bizottság 2025. május 19-i jelentése az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 2023. évi alkalmazásáról (COM(2025)0239).

19 A Bizottság 2024. július 3-i jelentése az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 2023. évi alkalmazásáról (COM(2024)0266).

kérelmet kapott a dokumentumokhoz, ami a megerősítő kérelmek esetében 17,8%-os növekedést jelent 2021-hez képest[20];

4. kiemeli, hogy a Bizottság a megerősítő kérelmeket illetően 2022-ben az esetek 51%-ában, 2023-ban az esetek 85%-ában, 2024-ben pedig az esetek 60%-ában határozott úgy, hogy részleges vagy teljes hozzáférést biztosít a dokumentumokhoz; úgy véli, hogy a megerősítő kérelmek száma növekedett, míg az eredeti kérelmek száma csökkent, és a megerősítő kérelem szakaszában megváltoztatott határozatok aránya megfordult; hangsúlyozza, ez azt mutatja, hogy az eredeti kérelmeket nem sikerült alaposan értékelni;

5. kiemeli, hogy 2024. december 31-ig a Parlament nyilvános dokumentumtára 918 803 hivatkozást tartalmazott (a 2023 végi 898 267-hez képest); megjegyzi, hogy az általános pozitív válaszadási arány továbbra is magas, 91% volt, és a kérelmeket átlagosan körülbelül kilenc munkanap alatt dolgozták fel[21];

6. elismeri, hogy az összes uniós intézmény közül a Bizottság – ezen belül is a Főtitkárság és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság – kapta a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti legtöbb kérelmet;

7. megjegyzi, hogy 2024-ben a Bizottság az eredeti kérelmekre reagálva 5 542 választ, a megerősítő kérelmekre reagálva pedig 305 választ adott ki, és a többi uniós intézmény is előrelépést tett az átláthatóság javítására irányuló erőfeszítései terén: a Tanács nyilvántartása 2024 végére több mint 527 000 dokumentumot tartalmazott, amelyek több mint 72%-a nyilvánosan hozzáférhető volt, és több mint 2 800, főként a civil társadalomtól és a tudományos köröktől érkező hozzáférési kérelmet dolgozott fel, az esetek 85%-ában teljes vagy részleges hozzáférést biztosítva[22];

8. üdvözli ezeket a tendenciákat, mivel rávilágítanak az EU átláthatóság iránti folyamatos elkötelezettségére az összetett jogi és politikai kihívások közepette; megjegyzi azonban, hogy a vizsgált esetek 85%-ában a Bizottság nem hozott határozatot a jogszabályban előírt határidőn belül, és hogy az esetek 60%-ában a késedelem meghaladta a 60 munkanapot;

---

20 A Bizottság 2023. szeptember 13-i jelentése az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 2023. évi alkalmazásáról (COM(2023)0523).

21 Európai Parlament, „A dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés 2024 – Az Európai Parlament éves jelentése”, Elnökségi Főigazgatóság, Átláthatósági Osztály, 2025. május.

22 A Bizottság 2024. július 3-i jelentése az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 2023. évi alkalmazásáról (COM(2024)0266).

A legfrissebb fejlemények

9. hangsúlyozza, hogy az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (6) bekezdésével összhangban, ha még bizonyos információkat indokolt esetben vissza is kell tartani, meg kell fontolni a részleges közzétételt, és a kért dokumentum egyéb részeit közzé kell tenni, figyelembe véve az átláthatósághoz és a közzétételhez fűződő nyomós közérdeket, amely magában foglalja a felelősségteljes kormányzás, az intézményi hatékonyság, a demokratikus elszámoltathatóság és a döntéshozatali folyamatban való fokozott polgári szerepvállalás elvét;

10. szilárd meggyőződése, hogy a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés és az átláthatóság iránti erős és következetes elkötelezettség az EU demokratikus rendszerének alapvető pillére, amely fokozza a polgárok szerepvállalását és részvételét, és hozzájárul a jó kormányzáshoz és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodáshoz; úgy véli, hogy tekintettel a hibrid fenyegetések és hadviselés jelenlegi kontextusára, fontos segíteni a konspirációs narratívák és a dezinformáció elleni küzdelmet, és hogy az erre irányuló kötelezettségvállalás hozzá fog járulni az EU külföldi beavatkozással és az integritásának aláásására irányuló kísérletekkel szembeni rezilienciájának megerősítéséhez;

11. úgy véli, hogy a proaktív megközelítés alkalmazása, valamint a hozzáférés megtagadása miatti panaszok kezelésére szolgáló gyorsabb, kevésbé nehézkes és hozzáférhetőbb eljárások elfogadása elősegítené a tényleges átláthatóság biztosítását, a jogviták megelőzését, valamint a szükségtelen költségek és terhek elkerülését;

12. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek a hivatalos dokumentumokat tartósan felülminősítik, ami az átláthatóság elvének megsértését jelenti; megismétli a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló korábbi állásfoglalásaiban megfogalmazott, régóta hangoztatott felhívását, hogy a demokratikus elszámoltathatóság biztosítása érdekében hozzanak létre egyértelmű, következetes és jogilag kötelező erejű szabályokat a dokumentumok minősítésére és minősítésének feloldására vonatkozóan;

13. aggodalommal veszi tudomásul, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférés kérelmezése során az emberek gyakran szembesülnek olyan problémákkal, hogy az intézmények, szervek vagy ügynökségek megalapozatlan érvekre hivatkozva megtagadják a hozzáférést, ugyanakkor a dokumentumokhoz való hasonló hozzáférés iránti kérelmek kezelése következetlenül zajlik;

14. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkében foglalt kivételeket gyakran a dokumentumokhoz való teljes

hozzáférés megtagadására alkalmazzák; hangsúlyozza, hogy az átláthatóságnak és a dokumentumokhoz való hozzáférésnek továbbra is általános szabálynak kell maradnia, míg a vonatkozó jogszabályokban meghatározott korlátozott számú jogszerű kivételre, például biztonsági okokból, lehet hivatkozni, és azokat szigorúan kell értelmezni; emlékeztet arra, hogy az európai ombudsman szerint a dokumentumokhoz vagy információkhoz, köztük a jogalkotási dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó bármely kivételnek vagy korlátozásnak kivételesnek kell lennie, és azt csak a feltétlenül szükséges mértékben szabad alkalmazni; megismétli, hogy az e cikk alapján a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó kivételek egyikére hivatkozó intézménynek, szervnek, hivatalnak vagy ügynökségnek objektív és egyedi, eseti értékelést kell végeznie; felszólítja az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, hogy építsék be ezeket az értékeléseket a dokumentumokhoz való hozzáférés biztosításának gyakorlatába;

15. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a komitológia keretében hozott határozatok átláthatóságát; emlékeztet arra, hogy az EUB úgy ítélte meg, hogy a komitológiai eljárás során a tagállamok álláspontjának felfedése önmagában nem veszélyezteti a döntéshozatali folyamatot[23];

16. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes uniós ügynökségek dokumentumaihoz nehéz hozzáférni, és hogy ezek az ügynökségek megakadályozzák a nyilvánosság hozzáférését a dokumentumokhoz és azok megfelelő ellenőrizését; hangsúlyozza, hogy nagyobb átláthatóságra és az uniós ügynökségek dokumentumaihoz való proaktív hozzáférésre van szükség; felszólítja továbbá az uniós ügynökségeket, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályaikra alkalmazzák a 1049/2001/EK rendeletet; felhívja különösen az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségét (EUAA), hogy a demokratikus felügyelet megerősítése érdekében az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről szóló (EU) 2021/2303 rendelettel[24] összhangban időben biztosítson hozzáférést az Európai Parlament számára dokumentumokhoz, különösen a biztonságos származási országokra és a biztonságos harmadik országokra vonatkozó információkhoz és elemzésekhez; kéri, hogy az 1049/2001/EK rendelet 17. cikkében előírt, a rendelet végrehajtásáról szóló éves jelentéstételi kötelezettséget terjesszék ki az EUMSZ 15. cikkének hatálya alá tartozó összes többi uniós intézményre, ügynökségre és szervre;

---

23 Lásd a Törvényszék T-201/21. sz., Covington & Burling és Van Vooren kontra Bizottság ügyben, 2023. június 14-én hozott ítélete, ECLI:EU:T:2023:333.

24 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2303 rendelete (2021. december 15.) az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről és a 439/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 468., 2021.12.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj).

17. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló korábbi parlamenti jelentésekben megfogalmazott ajánlások nyomán a Bizottság és a Tanács továbbra sem hoz érdemi intézkedéseket; sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt, hogy az uniós intézmények nem tesznek közzé proaktív módon a jogalkotással kapcsolatos számos dokumentumot, meggátolva ezzel a polgárokat abban, hogy megismerhessék, melyek a ténylegesen létező dokumentumok, akadályozva ezáltal azon jogukat, hogy hozzáférést kérhessenek a dokumentumokhoz;

18. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nehezen fér hozzá a Bizottságtól származó, az uniós jog végrehajtásával és érvényesítésével kapcsolatos információkhoz; ezért felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a kötelezettszegési eljárások keretében hozott határozatok átláthatóságát;

19. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa uniós költségvetés – különösen a nem uniós országoknak nyújtott uniós finanszírozás – tekintetében, valamint a migráció és biztonság területén hozott döntések átláthatóságát, beleértve a finanszírozás összegére, céljára és forrására vonatkozó információkat, annak érdekében, hogy a Parlament és a nyilvánosság ellenőrizhesse az EU költségvetésének végrehajtását;

20. ismételten aggodalmát fejezi ki a Bizottság által a megerősítő kérelmekre adott válaszok terén az európai ombudsmannak az OI/2/2022/OAM különjelentésben említett vizsgálata által feltárt rendszerszintű késedelmek miatt, amely megállapította, hogy a strukturális hiányosságok, az elégtelen erőforrások és a nem hatékony kommunikáció végső soron visszatartotta az egyéneket attól, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférésük jogát gyakorolják; sajnálja, hogy a Bizottság még nem hajtotta teljes mértékben végre az ombudsman néhány kulcsfontosságú ajánlását, különösen a határidők betartására vonatkozókat, és nem tanúsított kézzelfogható elkötelezettséget ezek végrehajtása iránt; felhívja azonban a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az ombudsman ajánlásainak való megfelelés biztosításához fogadják el a szükséges intézkedéseket, és foglalkozzanak olyan alapvető kérdésekkel, mint az állandó késedelmek, a kérelmezőkkel való együttműködés hiánya és a nagy horderejű ügyekben a nem megfelelő átláthatóság; sürgeti a Bizottságot, hogy orvosolja a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés iránti kérelmek feldolgozása terén tapasztalható szisztematikus késedelmeket; úgy véli, hogy rendelkezni kell az esetleges szankciókról vagy következményekről arra az esetre, ha az intézmények nem válaszolnak a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmekre;

21. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság által benyújtott számos jogalkotási javaslatot kísérő hatásvizsgálat vagy az annak benyújtására vonatkozó kötelezettségtől való kellően indokolt eltérés

nélkül nyújtottak be; hangsúlyozza, hogy a jogalkotási folyamat átláthatóságának tiszteletben tartása érdekében a társjogalkotókat teljeskörűen tájékoztatni kell a jogalkotási kezdeményezéseket alátámasztó bizonyítékokról; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy minden jövőbeli jogalkotási javaslat összeegyeztethető legyen az alapvető jogokkal, megbízható és ellenőrizhető adatokon alapuljon, amelyek egyértelműen bizonyítják a javaslatok szükségességét, arányosságát és várható hatékonyságát és költséghatékonyságát, és ezekhez készüljön átfogó hatásvizsgálat; sürgeti továbbá a Bizottságot, hogy biztosítsa a jogalkotási javaslatok előkészítése során megkérdezett érdekelt felek kiválasztásának teljes átláthatóságát, valamint hogy elegendő idő legyen a széles körű nyilvános konzultációkra;

22. mélységesen sajnálja, hogy még mindig hiányzik a Tanácson belüli átláthatóság; mélységesen sajnálja, hogy a közelmúlt elemzései továbbra is a proaktív közzétételi és nyilvántartási gyakorlatok hiányára mutatnak rá; emlékeztet arra, hogy az EUSZ 16. cikkének (8) bekezdése értelmében a Tanács üléseinek nyilvánosnak kell lenniük, ha azokon jogalkotási aktus tervezetéről tanácskoznak vagy szavaznak; hangsúlyozza, hogy a folyamatban lévő jogalkotási eljárások során a legtöbb előkészítő dokumentum „LIMITE” megjelöléssel való ellátása aránytalanul korlátozza a polgárok ahhoz való jogát, hogy hozzáférjenek a jogalkotási dokumentumokhoz; hangsúlyozza, hogy annak érdekében, hogy a polgárok teljeskörűen gyakorolhassák a dokumentumokhoz való hozzáférési jogukat, az összes létrehozott és/vagy terjesztett jogalkotási dokumentumot szerepeltetni kell egy felhasználóbarát nyilvános dokumentumtárban; sürgeti a Tanácsot, hogy javítsa az átláthatóságra vonatkozó szabályait és eljárásait, beleértve a jogalkotási dokumentumok hozzáférhetőségét és osztályozását is; kiemeli továbbá, hogy az EUB ítélkezési gyakorlata elismeri a nyilvánosság jogát a jogalkotási eljárás keretében eljáró tanácsi munkacsoportok dokumentumaihoz való hozzáféréshez; megjegyzi azonban, hogy a hozzáférést továbbra is aktívan kérelmezni kell; komoly aggodalommal veszi tudomásul azokat a megállapításokat, miszerint a Tanács megtagadta a háromoldalú egyeztetések dokumentumaihoz – így a Tanács általános megközelítéseihez, a napirendekhez, az eredmények összefoglalóihoz és a háromoldalú egyeztetések jegyzőkönyveihez – való hozzáférést;

23. megismétli, hogy a Tanácsnak magasabb szintű átláthatósági normákat kell betartania; hangsúlyozza, hogy az intézményközi bizalom megrendül, ha valamely intézmény tartósan megtagadja a nyilvános hozzáférést az uniós döntéshozatal szempontjából releváns dokumentumokhoz;

24. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi megállapodások kötelező joghatással bírnak, és alakítják az uniós jogszabályok kidolgozását; ennek megfelelően kitart amellett, hogy feltétlenül biztosítani kell a teljes átláthatóságot a tárgyalási folyamat során azáltal, hogy az

európai parlamenti képviselők számára időben és korlátlanul hozzáférést biztosítanak valamennyi vonatkozó dokumentumhoz; emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 218. cikke (10) bekezdésének értelmében „az Európai Parlamentet az eljárás minden szakaszában haladéktalanul és teljeskörűen tájékoztatni kell”;

25. üdvözli az EUB Stevi és a New York Times kontra Bizottság ügyben hozott ítéletét, amely fontos hozzájárulás az EU intézményeinek, szerveinek, hivatalainak és ügynökségeinek átlátható gyakorlatát előmozdító ítélkezési gyakorlat irányvonalához; megjegyzi, hogy az EUB határozata lehetőséget hagy az 1049/2001/EK rendelet modernizált értelmezésére a mai kommunikációs gyakorlatok és az átláthatósággal kapcsolatos növekvő elvárások fényében; emlékeztet arra, hogy az EUB egyértelművé tette, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférés joga minden releváns formátumra kiterjed, és azt a nyilvántartásra vonatkozó belső szabályokkal vagy szelektív iratkezelési gyakorlatokkal nem lehet megkerülni; ezért felszólítja az összes uniós intézményt, szervet, hivatalt és ügynökséget, hogy proaktívan őrizzék meg, vegyék nyilvántartásba és tegyék hozzáférhetővé az összes hivatalos dokumentumot, minden releváns formátumban, amely magában foglalhatja például a digitális kommunikációt és a szöveges üzeneteket, amennyiben azok közügyeket érintenek;

26. úgy véli, hogy az, ahogyan a Bizottság elnöke a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmet kezelte ebben az ügyben, csökkentette a Bizottságba vetett bizalmat; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság folyamatosan megtagadja annak magyarázatát, hogy miért nem lehetett hozzáférést biztosítani a kért dokumentumokhoz; megjegyzi, hogy a hozzáférési jog hatékony gyakorlásának biztosítása érdekében az ítélet hangsúlyozza a dokumentumok proaktív módon történő megőrzésére vonatkozó kötelezettséget;

27. e tekintetben megjegyzi, hogy egy dokumentum nyilvántartásba vétele a dokumentum létezésének következménye, nem pedig előfeltétele, és hogy a Bizottság nem hagyatkozhat kizárólag a rendszerében való nyilvántartás hiányára annak megállapításához, hogy nem rendelkezik a kért dokumentummal; határozottan úgy véli, hogy egy dokumentum pusztán amiatti elvesztése vagy törlése, hogy egy dokumentumot „rövid élettartamúnak” nyilvánítanak, alapvetően aláássa az átláthatóság és a jó kormányzás elvét, ami veszélyes precedenst teremt a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek jövőbeli kezelésére nézve;

28. aggodalmát fejezi ki az átláthatóság azon hiánya miatt, amelyről a Bizottság a Covid19-járvánnyal összefüggő beszerzési megállapodások közzétételével kapcsolatban tett tanúbizonyságot; kiemeli, hogy az EUB úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem

biztosított kellően széles körű hozzáférést a nyilvánosság számára a Covid19-oltóanyagokra vonatkozó beszerzési megállapodásokhoz[25];

29. felszólítja az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, hogy alkalmazzanak beépített átláthatósági politikát, és proaktív módon tegyék közzé a dokumentumokat azzal a végső céllal, hogy a polgárok teljes mértékben gyakorolhassák a dokumentumokhoz való hozzáférés jogát és ellenőrizhessék a tevékenységeket;

30. sürgeti a Bizottságot, hogy ismerje el, hogy az átláthatósághoz és a dokumentumokhoz való hozzáféréshez való jog polgárok általi gyakorlása nem a bizalmatlanság jele, amelyet ezért korlátozni vagy akadályozni kell, hanem inkább lehetőség az uniós intézmények számára arra, hogy bemutassák a döntéshozatal módját, és növeljék a társadalom Unióba vetett bizalmát;

31. aggodalommal jegyzi meg, hogy jelenleg a polgárok csak úgy támadhatják meg a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelem elutasítását vagy az időben történő válaszadás hiányát a határidők be nem tartása esetén, hogy panaszt tesznek az ombudsmannál – akinek az ajánlásai sajnos nem jogilag kötelező erejűek –, vagy bírósági eljárást indítanak az intézmény ellen az Európai Unió Bíróságán, ami egy rendkívül hosszadalmas és költséges, bizonytalan kimenetelű folyamat, ami olyan indokolatlan terhet jelent, amely elrettenti azokat a polgárokat, akik fellebbezni kívánnak a hozzáférés megtagadása ellen; kiemeli, hogy a rendkívül magas jogi költségek visszatartó hatással vannak a polgárokra és a civil társadalomra a jogérvényesítéshez való jogukat és a Charta által biztosított hatékony jogorvoslathoz való jogukat illetően;

Ajánlások

32. tudomásul veszi a Bizottság dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó felülvizsgált belső szabályzatának elfogadását, és hogy kérdések merültek fel a szabályzatnak a Chartával, az EUSZ-szel, az EUMSZ-szel és az 1049/2001/EK rendelettel való összeegyeztethetőségét illetően, és megjegyzi, hogy az Európai Unió Törvényszéke előtt több eljárás van folyamatban; sürgeti a Bizottságot, hogy a vonatkozó ítélkezési gyakorlat fényében vizsgálja felül az iratkezelésre és az irattárra vonatkozó szabályait, és a legmagasabb szintű átláthatóság elérése érdekében pontosítsa vagy igazítsa ki azokat összhangban az EUMSZ 15. cikkének és az 1049/2001/EK rendelet követelményeivel és szellemével; úgy véli, hogy ez hozzájárul az EU demokratikus hitelességéhez;

33. felszólítja az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, hogy fogadjanak el hozzáférhető eljárásokat a

---

25 T-689/21. sz. Auken és társai kontra Bizottság ügy és T-761/21. sz. Courtois és társai kontra Bizottság ügy.

hozzáférés megtagadásával kapcsolatos panaszok kezelésére, és hozzanak intézkedéseket annak biztosítására, hogy a polgárok szükség esetén megtámadhassák a határozatokat; emlékeztet arra, hogy az uniós intézmények kötelesek személyre szabott válaszokat adni, és nem támaszkodhatnak kizárólag a hozzáférhetővé tétel megtagadásának általános vélelmére;

34. tudomásul veszi, hogy a Bizottság visszavonta az 1049/2001/EK rendelet felülvizsgálatára irányuló 2008-as és 2011-es javaslatait; sajnálatát fejezi ki amiatt a döntés miatt, hogy az éveken át tartó patthelyzetet követően egyértelmű ütemterv, határidő vagy érdemi konzultáció nélkül visszavonják javaslatokat, és ezáltal elszalasztva egy fontos lehetőséget a meglévő, elavult keret korszerűsítésére; határozottan javasolja, hogy a Bizottság tanulmányozza a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó különböző, többek között azokban a tagállamok érvényes nemzeti jogszabályokat és gyakorlatokat, ahol az átláthatóságra vonatkozóan az uniós szintűnél magasabb szintű normák vannak;

35. felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő aktualizált és ambiciózusabb javaslatot, amely magában foglalja az EUB és az EJEB ítélkezési gyakorlatát, figyelembe veszi a Parlament ajánlásait, többek között az 1049/2001/EK rendelet javasolt felülvizsgálatáról szóló, 2011. évi álláspontját, és amely szankciókat tartalmaz az átláthatósági szabályok be nem tartása esetére; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a kivételeket szűkítse a feltétlenül szükséges esetekre, és ambiciózus, új uniós normát határozzon meg a dokumentumokhoz való nyílt és nyilvános hozzáférésre vonatkozóan; egy aktualizált javaslat elkészültéig kéri, hogy az 1049/2001/EK rendeletet a vonatkozó ítélkezési gyakorlattal és a lehető legszélesebb körű hozzáférés biztosításának elvével összhangban szigorúan értelmezzék és következetesen alkalmazzák;

36. hangsúlyozza, hogy az Európai Parlamentnek jó példát kell mutatnia azáltal, hogy a jogalkotás átláthatóságára vonatkozó bevett gyakorlatának megfelelően proaktívan közzéteszi a dokumentumokat, és ezt a megközelítést kiterjeszti jogalkotási aktákhoz és munkához kapcsolódó dokumentumokra is, például a koordinátorok üléseinek napirendjére és jegyzőkönyveire, valamint az Elnökök Konferenciájának napirendjeire is;

37. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy a jogi kötelezettségek betartása, valamint a nyilvánosság bizalmának és részvételének támogatása érdekébenhaladéktalanul foglalkozzon a megerősítő kérelmek kezelése terén tapasztalható rendszerszintű késedelmekkel, proaktív megközelítést alkalmazva, javítva a belső eljárásokat, alapos igényfelmérés alapján elegendő emberi és pénzügyi erőforrást különítve el, valamint biztosítva a kérelmezőkkel való időben történő és átlátható kommunikációt;

38. javasolja, hogy az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek a kérelmek feldolgozásának megkönnyítése érdekében tegyenek közzé tanácsokat a honlapjukon arra vonatkozóan, hogy milyen információkat kell tartalmaznia az 1049/2001/EK rendelet szerinti dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelemnek;

39. hangsúlyozza, hogy a hatóságok birtokában lévő környezeti információk közérdekűek, és hogy az Aarhusi Egyezmény szerint a nyilvánosság számára széles körű hozzáférést kell biztosítani ezekhez az információkhoz; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kibocsátások környezetre gyakorolt hatásaira vonatkozó információkhoz való hozzáférés megtagadása – például a vegyi szennyezés területén – negatív hatással lehet a közegészségre és a polgárok veszélyes anyagokkal szembeni védelmére;

40. üdvözli, hogy az európai ombudsman gyors felülvizsgálati eljárást vezetett be a hozzáférés iránti kérelmek elutasítása esetén;

41. felhívja az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, hogy az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a jó kormányzás belső kultúrájának előmozdítása érdekében hozzanak létre és kínáljanak képzési programokat a személyzet valamennyi érintett tagja, különösen a dokumentumokat kezelők és a döntéshozatali folyamatok irányítói számára;

42. felszólít arra, hogy a hozzáférési kérelmek elutasításáról szóló döntéseket objektív és egyedi, eseti értékelés alapján hozzák meg, azokat indokolatlan késedelem nélkül közöljék, részletes és konkrét indoklással lássák el, a vonatkozó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően; emlékezteti az EU valamennyi intézményét, szervét, hivatalát és ügynökségét, hogy a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés megtagadásáról szóló döntéseknek a feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódniuk, és azokat szigorúan kell értelmezni, hogy lehetővé váljon a nyilvánosság általi ellenőrzés és a demokratikus hitelesség azáltal, hogy a polgárok megértsék, miért utasították el a hozzáférést, és szükség esetén igénybe vehessék a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket;

43. felszólít egy független felügyeleti mechanizmus létrehozására, amely rendszeresen felülvizsgálja a minősítés és a minősítés feloldásának gyakorlatát;

44. kéri a Bizottságot, hogy a harmadik felekkel kötött szerződéseket illetően biztosítson nagyobb átláthatóságot; kéri a Bizottságot, hogy legyen kezdeményezőbb azzal kapcsolatban, hogy a pályázati eljárásokról a lehető legtöbb információt közzéteszi, összhangban a Parlament korábbi felhívásaival[26];

---

26 Például a közbeszerzésről szóló, 2025. szeptember 9-i állásfoglalásában (Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0174).

45. felszólítja az uniós intézményeket, hogy gondoskodjanak az ombudsman által a dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadásával kapcsolatos panaszok nyomán hozott döntések és ajánlások teljes és gyors gyakorlatba ültetéséről; felszólítja az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket, hogy fogadjanak el gyorsabb, könnyebben hozzáférhető és tovább egyszerűsített eljárásokat a hozzáférés megtagadásával kapcsolatos panaszok kezelésére, és gondoskodjanak arról, hogy a polgárok szükség esetén fellebbezhessenek a döntések ellen; ebben az összefüggésben azt ajánlja, hogy nevezzenek ki vezető tisztviselőket vagy független szakértőket, akik képesek arra, hogy indokolatlan késedelem nélkül felülvizsgálják a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmekkel kapcsolatos fellebbezéseket;

46. teljes átláthatóságot szorgalmaz az MI-rendszerek uniós intézmények döntéseiben és eljárásaiban való használata tekintetében, beleértve az algoritmusokra, a képzési adatokra és a hatásvizsgálatokra vonatkozó részletes információk közzétételét;

47. hangsúlyozza, hogy a dokumentumok tényleges létezésével kapcsolatos ismeretek hiánya akadályozhatja a polgárokat az azokhoz való hozzáférés kérelmezéséhez való joguk gyakorlásában; hangsúlyozza, hogy a Szerződésekben és a Chartában előírt jogi követelmény és egyben a demokratikus ellenőrzés és általában a demokrácia egyik alapkövetelménye annak biztosítása, hogy a polgárok megérthessék és részletesen nyomon követhessék a jogalkotási folyamatot, valamint részt vehessenek abban; ezért mind uniós, mind nemzeti szinten célzott figyelemfelkeltő és tájékoztató kampányok folytatását szorgalmazza annak érdekében, hogy tájékoztassák a polgárokat a dokumentumokhoz való hozzáférési jogaikról, valamint e jogok gyakorlásához rendelkezésükre álló eszközökről és eljárásokról;

48. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi megállapodások kötelező joghatással bírnak, és alakítják az uniós jogszabályok kidolgozását; ennek megfelelően kitart amellett, hogy feltétlenül biztosítani kell a teljes átláthatóságot a tárgyalási folyamat során azáltal, hogy a Parlament számára időben és korlátlanul hozzáférést biztosítanak valamennyi vonatkozó dokumentumhoz; felszólít arra, hogy az EUMSZ 218. cikkének (10) bekezdésével összhangban a Parlamentet haladéktalanul és maradéktalanul tájékoztatni kell az eljárás minden szakaszában;

49. sürgeti a Tanácsot, hogy javítsa a jogalkotás átláthatóságára vonatkozó szabályait és eljárásait; felszólít a Tanács általános és részleges megközelítéseinek, valamint a jogalkotási dossziékkal kapcsolatos valamennyi tanácsi előkészítő dokumentumnak – többek között az egyes tagállamok álláspontjának és a munkacsoportok üléseiről készült jegyzőkönyveknek – a proaktív és időben történő közzétételére, szokásos gyakorlattá téve közzétételüket a

döntéshozatal valamennyi szakaszában, összhangban a Szerződésekben és a Chartában rögzített demokratikus részvétel elvével;

50. felszólítja az uniós intézményeket, hogy teljes mértékben teljesítsék a Törvényszék által a négyhasábos dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló, T-540/15 sz. ügyben[27] hozott ítéletben foglaltakat; felhívja továbbá az uniós intézményeket, hogy proaktív módon tegyék közzé a háromoldalú egyeztetések egyéb dokumentumait, például a napirendeket, az eredmények összefoglalóit és a háromoldalú egyeztetések jegyzőkönyveit;

51. hangsúlyozza, hogy az átláthatóságnak együtt kell járnia az elszámoltathatósággal; kéri, hogy az európai ombudsman vezessen be rendszeres ellenőrzéseket arra vonatkozóan, hogy az intézmények betartják-e átláthatósági kötelezettségeiket;

52. kéri, hogy a Parlament honlapján vezessenek be egy olyan felhasználóbarát rendszert, amelyben minden név szerinti szavazás esetében látható a szavazásra bocsátott szöveg, továbbá a szavazás eredménye képviselőcsoportok és európai parlamenti képviselők szerint, összhangban a Parlament nagyobb átláthatóságra és felhasználóbarát eszközökre irányuló korábbi felhívásával, amelyben szorgalmazta, hogy a Parlament eljárásai a polgárok számára hozzáférhetőbbé váljanak;

53. határozottan felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy alkalmazzák az Aarhusi Egyezmény Megfelelési Bizottságának és az ombudsman megállapításait és ajánlásait, tiszteletben tartva ugyanakkor az Aarhusi Egyezmény szerinti saját nemzetközi kötelezettségvállalásaikat és a jogállamiságot;

°

° °

54. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

---

27 A Törvényszék 2018. március 22-i ítélete, De Capitani kontra Tanács, T-540/15, ECLI:EU:T:2023:167.